

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

РОМАНЮК Олександр Георгійович

науковий співробітник відділу економіки, менеджменту та трансферу інновацій у тваринництві

Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0009-0001-3353-6288>

Статтю присвячено дослідженню ключових аспектів побудови фінансових механізмів підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств. Метою дослідження є аналіз, систематизація, узагальнення та удосконалення наявного теоретико-методичного забезпечення щодо формування фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств.

Розглянуто ключові теоретичні аспекти формування фінансового механізму інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств як стратегічної складової економіки України. В дослідженні обґрунтовано необхідність формування комплексного фінансового механізму, що включає використання таких інструментів, як венчурне фінансування, аграрні розписки, державні гранти та програми пільгового кредитування, з метою забезпечення сталого розвитку підприємств. В статті розглянуто інноваційно-інвестиційний розвиток агропромислових підприємств як важливу складову підвищення їх конкурентоспроможності, забезпечення продовольчої безпеки та екологічної сталості. Виявлено ключові проблеми, що обмежують інноваційно-інвестиційний розвиток агропромислового сектору, зокрема низький рівень інвестиційної активності, обмежений доступ до сучасних технологій та недостатню державну підтримку інновацій. Запропоновано фінансовий механізм підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств, який відмінною рисою якого є комплексність, що об'єднує різноманітні джерела фінансування, інструменти управління ризиками та механізми адаптації до змін зовнішнього середовища. Інтеграція державної, приватної та міжнародної підтримки створює синергетичний ефект, що підвищує ефективність залучення ресурсів для інноваційної діяльності. Завдяки гнучкості та адаптивності запропонований механізм сприяє стабільності підприємств в умовах мінливого економічного середовища, одночасно стимулюючи модернізацію агропромислового комплексу. Визначено, що створення сприятливих умов для інноваційно-інвестиційної діяльності потребує інтегрованого підходу, зокрема розвитку державно-приватного партнерства, вдосконалення державних програм підтримки та розширення доступу до міжнародних фінансових ресурсів.

Ключові слова: фінансовий механізм, інноваційно-інвестиційний розвиток, агропромислові підприємства, джерела фінансування, управління ризиками, сталий розвиток

FINANCIAL MECHANISMS FOR SUPPORTING INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES

ROMANIUK Oleksandr

Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

This article is devoted to the study of key aspects of constructing financial mechanisms to support the innovation and investment development of agro-industrial enterprises. The purpose of the study is to analyze, systematize, generalize, and improve the existing theoretical and methodological framework for forming a financial mechanism to support this development.

Key theoretical aspects of forming the financial mechanism for agro-industrial enterprises' innovation and investment development as a strategic component of Ukraine's economy are considered. The study substantiates the necessity of forming a comprehensive financial mechanism, including venture financing, agricultural receipts, state grants, and preferential loan programs, to ensure sustainable enterprise development. The article examines agro-industrial enterprises' innovation and investment development as an essential component of enhancing their competitiveness, ensuring food security, and achieving environmental sustainability. Fundamental problems that limit innovation and investment development in the agro-industrial sector have been identified, including a low level of investment activity, limited access to modern technologies, and insufficient state support for innovations. A financial mechanism to support innovation and investment development of agro-industrial enterprises is proposed. Its distinctive feature is comprehensiveness, integrating various funding sources, risk management tools, and mechanisms for adapting to changes in the external environment. Integrating public, private, and international support creates a synergistic effect, increasing the efficiency of resource mobilization for innovative activities. According to its flexibility and adaptability, the proposed mechanism contributes to enterprise stability in a volatile economic environment while simultaneously stimulating the modernization of the agro-industrial complex. It is determined that creating favorable conditions for innovation and investment activities requires an integrated approach, including the development of public-private partnerships, improving state support programs, and expanding access to international financial resources.

Keywords: financial mechanism, innovation and investment development, agro-industrial enterprises, funding sources, risk management, sustainable development

РОМАНЮК, О. (2024). ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ. ROMANIUK, O. (2024). FINANCIAL MECHANISMS FOR SUPPORTING INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES. *Scientific journal «DEVELOPMENT SERVICE INDUSTRY MANAGEMENT»*, 7(39), 260-270.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Агропромисловий сектор є одним із ключових елементів економіки України, який відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки, створенні робочих місць та експортному потенціалі країни. Проте сучасні виклики, пов'язані з глобалізацією, змінами клімату, дефіцитом ресурсів та необхідністю адаптації до європейських стандартів, потребують радикальних змін у підходах до розвитку агропромислових підприємств. Основою їхньої конкурентоспроможності є інноваційно-інвестиційний розвиток, який забезпечує впровадження сучасних технологій, підвищення продуктивності та ефективності виробничих процесів.

Незважаючи на значний потенціал аграрного сектору, реалізація інноваційних проєктів часто стримується через низку фінансових бар'єрів, зокрема недостатній доступ до фінансування, недосконалу систему державної підтримки, відсутність ефективних інструментів фінансового стимулювання, високі кредитні ризики та нерозвиненість ринку аграрних інновацій. У такому контексті стає необхідним дослідження фінансових механізмів, які б сприяли подоланню існуючих проблем і забезпечили сталий інноваційно-інвестиційний розвиток агропромислових підприємств.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Вивченню теоретико-методичних засад фінансових механізмів розвитку підприємств присвячено велику кількість праць, зокрема Гудзь О.Є. [2], Дегтярьов А. [5], Жаворонок А. [5], Зятковський І.В. [0], Ковалюк О.М. [3], Косач І. [5], Поддєрьогін А.М. [4] та інші досліджували фундаментальні аспекти формування, функціонування і вдосконалення фінансових механізмів у контексті розвитку підприємств різних галузей економіки. Особливий інтерес викликають дослідження, присвячені вивченню інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, що враховують сучасні виклики та тенденції глобального економічного середовища. У цьому напрямку вагомий внесок зробили такі вчені, як Білокінь О. [8], Бухало О. [8], Власюк Т.О. [10], Воробйов І. [12], Грігерман Є.В. [7], Заходим М. [9], Малиш В. [6], Малиш І. [8], Могильна Л. [12], Попело О. [6], Прозорова Н. [8], Свірко С.В. [10], Супрунова І.В. [10], Усата Н.В. [11], Шевчук О.А. [10] та інші. У своїх працях вони аналізують фактори, що впливають на ефективність інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, розробляють підходи до оцінювання економічної доцільності інвестиційних проєктів, а також обґрунтовують шляхи підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання через інноваційні рішення.

Незважаючи на широке висвітлення аспектів формування фінансових механізмів, деякі аспекти зазначеної тематики не розкриті в повній мірі, зокрема в науковій літературі не представлено ґрунтового фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств, який забезпечує багатогранну підтримку розвитку агро-підприємств, стимулюючи модернізацію галузі, економічне зростання та сталий розвиток аграрного сектору в цілому.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є аналіз, систематизація, узагальнення та удосконалення наявного теоретико-методичного забезпечення щодо формування фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Агропромислові підприємства є стратегічною складовою економіки України, тому їх інноваційно-інвестиційний розвиток виступає важливим чинником підвищення національної конкурентоспроможності, забезпечення продовольчої безпеки та екологічної сталості. В умовах сучасних трансформацій, зокрема децентралізації та зростання ролі регіонального управління, постає потреба у формуванні ефективних фінансових механізмів, які забезпечать реалізацію державної політики підтримки агропідприємств. Залучення інвестицій та впровадження інноваційних рішень у пріоритетних галузях аграрного виробництва потребує інтенсивного розвитку фінансового сектору, розширення доступу до сучасних фінансових інструментів, таких як венчурне фінансування, аграрні розписки, державні гранти та програми пільгового кредитування. Розвинений фінансовий механізм має стати основою для підтримки інноваційної активності підприємств на місцевому рівні, сприяти інтеграції технологічних змін у виробничі процеси та зміцненню конкурентних позицій агросектору на міжнародних ринках.

Фінансовий механізм є фундаментальним інструментом управління фінансовими ресурсами підприємства, що впливає на всі аспекти його господарської діяльності. Як зазначає Зятковський І.В. в роботі «Теоретичні засади фінансів підприємств», фінансовий механізм слід розглядати як сукупність форм і методів

формування, використання та управління фінансовими ресурсами, спрямованих на забезпечення стабільного функціонування підприємства та його розвитку [0]. Така точка зору підкреслює важливість комплексного підходу до фінансового менеджменту, що враховує як внутрішні ресурси підприємства, так і зовнішні економічні умови.

Дослідниця Гудзь О.С. в своїх дослідженнях обґрунтувала фінансовий механізм як сукупність форм і методів зовнішнього та внутрішнього впливу, що спрямовані на формування, використання й нагромадження фінансових ресурсів [2]. Основною його метою є забезпечення стабільної господарської діяльності підприємства, підвищення ефективності використання фінансів і, як наслідок, зростання прибутковості виробництва. Такий підхід підкреслює системний характер фінансового механізму, де поєднуються внутрішні фінансові ресурси підприємства з зовнішніми впливами. Для агропромислових підприємств, що функціонують в умовах динамічного зовнішнього середовища, роль фінансового механізму є надзвичайно важливою. З одного боку, внутрішні аспекти, такі як ефективне управління фінансовими потоками, оптимізація витрат, інвестиції в модернізацію та інновації, забезпечують фінансову стійкість підприємства. З іншого боку, зовнішні фактори, серед яких макроекономічна ситуація, державна підтримка, доступ до фінансових інструментів та кредитних ресурсів, істотно впливають на можливості розвитку.

Ковалюк О.М. в роботі «Фінансовий механізм організації економіки України» зазначає, що фінансовий механізм є комплексною системою, що включає фінансові форми, методи, важелі та інструменти, які застосовуються у фінансовій діяльності держави і підприємств [3]. Важливим аспектом його функціонування є відповідне нормативне, правове та інформаційне забезпечення, а також фінансова політика, що проводиться на мікро- та макрорівнях.

Такої ж думки дотримується і Поддєрьогін А.М., який в свої дослідженнях визначає фінансовий механізм як систему управління фінансами, спрямовану на ефективну організацію фінансових відносин і грошових фондів [4]. Його мета полягає в оптимізації впливу елементів на кінцеві результати діяльності підприємства. Такий підхід підкреслює важливість інтегрованого управління фінансами, де фінансові методи, важелі, а також правове, нормативне та інформаційне забезпечення відіграють ключову роль у досягненні стратегічних і тактичних цілей.

Варто зазначити, що для агропромислових підприємств фінансовий механізм виступає базисом, що забезпечує їхню здатність адаптуватися до специфічних умов функціонування. Висока залежність від екологічних, економічних та соціальних чинників вимагає системного підходу до управління фінансовими ресурсами (рис. 1). Структурні елементи фінансового механізму забезпечують:

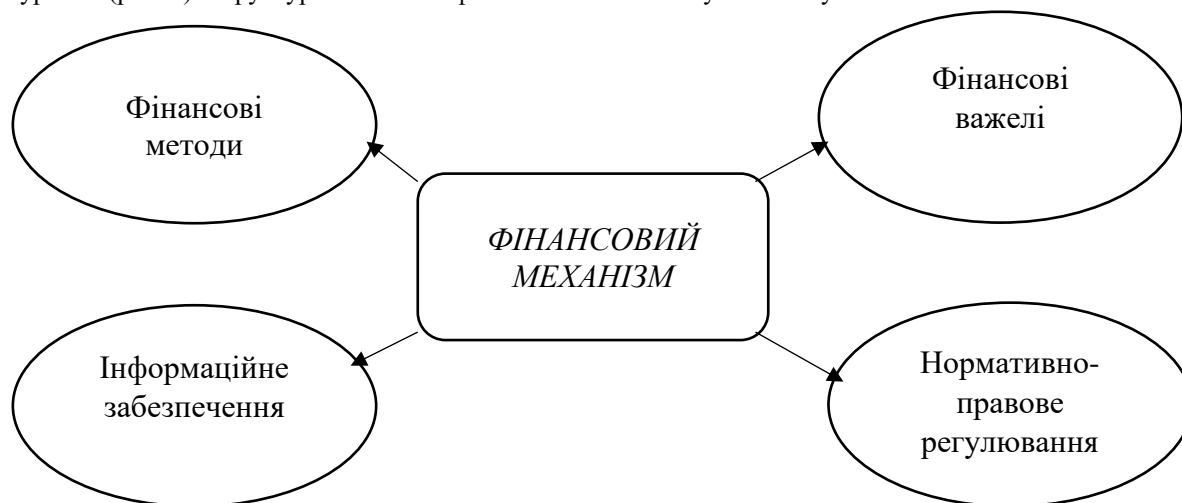

Рис 1. Фундаментальні складові фінансового механізму

Джерело: складено за [3, 4]

Фінансовий механізм агропромислових підприємств ґрунтується на використанні кількох ключових складових, які забезпечують ефективність управління фінансовими ресурсами та сприяють їхньому сталому розвитку. Зокрема, фінансові методи, такі як бюджетування, фінансове планування та контроль, дозволяють оптимізувати витрати, прогнозувати фінансові результати й мінімізувати ризики. Ці методи забезпечують внутрішню стабільність підприємства та сприяють раціональному використанню ресурсів.

Фінансові важелі, серед яких кредити, субсидії, податкові пільги та страхування, є невід'ємною складовою фінансового механізму. Вони дозволяють підприємствам отримувати доступ до необхідних фінансових ресурсів, що є критично важливим для впровадження інновацій, модернізації виробництва та забезпечення конкурентоспроможності на ринку.

Правове та нормативне забезпечення відіграє важливу роль у створенні сприятливих умов для функціонування агропідприємств. Законодавча підтримка, реалізація державних програм стимулювання чи грантового фінансування сприяють розвитку фінансової стійкості та інвестиційної активності підприємств.

Інформаційне забезпечення також є ключовим елементом фінансового механізму. Доступ до актуальної фінансової інформації, ринкових аналітичних даних та прогнозів дозволяє агропідприємствам ухвалювати обґрунтовані рішення, оперативно реагувати на виклики зовнішнього середовища та визначати перспективні напрями розвитку.

Дослідження різних підходів до визначення фінансового механізму у загальному розумінні дозволило прийти до висновку, що системне використання фінансових методів, важелів, правового та інформаційного забезпечення дозволить агропромисловим підприємствам підвищувати свою ефективність, стійкість, сталість розвитку та адаптивність до сучасних умов господарювання, в у свою чергу сприятиме зміцненню економічного потенціалу галузі та забезпеченню продовольчої безпеки країни.

Інноваційно-інвестиційний розвиток агропромислових підприємств є одним із ключових напрямків трансформації сільськогосподарського сектора, що забезпечує підвищення його конкурентоспроможності, продуктивності та стійкості в умовах глобальних викликів. Цей процес охоплює впровадження нових технологій, модернізацію виробничих потужностей, удосконалення організаційно-економічних механізмів і підвищення якості управління фінансовими та матеріальними ресурсами.

Дослідження, проведене Косач І.А., Жаворонок А.В. та Дегтярьовим А.В. [5], Попело О., Малиш В. [6], Грігерман Є.В. [7], Малиш І., Бухало О., Прозорова Н., Білокін О. [8] дає змогу чітко окреслити ключові характеристики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, які є основою для сталого та ефективного розвитку агропромислових підприємств. Науково-технічний, економічний та соціальний аспекти, на думку вчених, є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими складовими цього процесу, що дозволяє підприємствам не тільки забезпечити свою конкурентоспроможність, але й задовольняти соціальні потреби суспільства.

Науково-технічний аспект розвитку передбачає, що інвестиції мають спрямовуватися на покращення інноваційного потенціалу підприємства, що включає впровадження нових технологій, модернізацію виробничих потужностей, а також розвиток досліджень і розробок. Це дозволяє підприємствам значно підвищити свою ефективність, а також адаптуватися до змінюваних умов на ринку. У контексті агропромислових підприємств інвестиції в науково-технічний розвиток можуть забезпечити підвищення врожайності, зниження витрат і впровадження сталих методів виробництва.

Економічний аспект інноваційно-інвестиційного розвитку полягає в тісній кореляції між інвестиціями та ринковим попитом. Інновації, які впроваджуються в агропромисловому секторі, повинні не тільки відповідати вимогам ринку, але й приносити підприємству стабільний прибуток, що, у свою чергу, забезпечить його фінансову стійкість і зростання. Інвестиції в агросектор, якщо вони правильно спрямовані, можуть значно підвищити ефективність підприємств, розширити асортимент продукції та поліпшити її якість, що є важливим чинником для забезпечення стабільного попиту і покращення фінансових показників.

Соціальний аспект інноваційно-інвестиційного розвитку стосується не лише економічних вигод для підприємства, але й соціальних переваг для населення. Інноваційні інвестиції в агропромислові підприємства мають на меті забезпечення сталого розвитку та задоволення потреб суспільства в якісній продукції, а також створення нових робочих місць, що сприятиме зниженню рівня безробіття та підвищенню добробуту громадян. Впровадження інноваційних технологій дозволяє підприємствам працювати більш ефективно, знижуючи витрати на виробництво та підвищуючи конкурентоспроможність продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Таким чином, інноваційно-інвестиційний розвиток є багатограним процесом, що охоплює науково-технічні, економічні та соціальні аспекти. Для агропромислових підприємств це ключ до підвищення їхньої ефективності, забезпечення економічної стабільності та внесення суттєвого вкладу в розвиток суспільства. Завдяки правильно зорієнтованим інвестиціям і впровадженню інновацій підприємства можуть не тільки збільшити свою прибутковість, а й стати важливим елементом соціально-економічного розвитку регіонів і країни в цілому. Інноваційно-інвестиційний розвиток є важливою складовою для забезпечення сталості агропромислових підприємств, однак на шляху до його реалізації існують суттєві проблеми, які значно обмежують потенціал цього процесу.

Низький рівень інвестиційної активності є однією з основних проблем для розвитку агропромислових підприємств. Високі кредитні ставки, економічна нестабільність та загальний ризик на ринку значно знижують зацікавленість інвесторів у вкладенні коштів у агропромисловий сектор. Це обмежує можливості підприємств для залучення необхідних фінансових ресурсів для інноваційних проектів, модернізації виробництва та покращення якості продукції. Відсутність стабільної фінансової підтримки гальмує розвиток нових технологій та уповільнює економічне зростання галузі в цілому [9].

Обмежений доступ до сучасних технологій та відсутність відповідної інфраструктури є серйозними бар'єрами для інноваційно-інвестиційного розвитку. Багато агропідприємств стикаються з труднощами у впровадженні нових технологічних рішень через високу вартість сучасного обладнання, низький рівень кваліфікації кадрів, а також відсутність необхідної інфраструктури для належного використання цих технологій. Це особливо гостро відчувається в регіонах, де немає належних умов для розвитку інноваційної діяльності та співпраці з науковими установами.

Важливим аспектом є недостатня державна підтримка інноваційних ініціатив. Хоча в Україні існують деякі програми та ініціативи, спрямовані на стимулювання інвестицій в інновації, їх масштаб та ефективність залишаються обмеженими. Багато агропідприємств не мають змоги скористатися державними програмами через складні бюрократичні процедури, низький рівень обізнаності про існуючі можливості або недостатнє фінансування таких ініціатив. Без належної підтримки з боку держави інноваційні проекти часто не можуть бути реалізовані через відсутність початкового капіталу або через високі ризики, що супроводжують інвестиції в нові технології.

Однак, незважаючи на ці проблеми, існують значні перспективи розвитку інноваційно-інвестиційного сектору агропромислових підприємств. Одним з важливих кроків є створення державних програм стимулювання інновацій, які забезпечать фінансову підтримку для підприємств, що займаються впровадженням нових технологій та розробкою інноваційних продуктів. Такі програми повинні включати не тільки безпосереднє фінансування, але й надання пільгових умов для кредитування, а також інші інструменти державної підтримки, такі як податкові пільги чи субсидії для інвесторів.

Ще одним важливим напрямком є розвиток державно-приватного партнерства, яке може сприяти ефективному обміну досвідом та ресурсами між державою, приватними компаніями та науковими установами. Партнерство між державними структурами та приватним сектором дозволить оптимізувати витрати та сприяти реалізації великих інноваційних проектів. Таке партнерство може також сприяти збільшенню доступу агропідприємств до міжнародних фінансових ресурсів, що дозволить залучати додаткові інвестиції в сектор.

Інтеграція у світові ринки інноваційної продукції також відкриває великі можливості для агропромислових підприємств. Участь у міжнародних програмах, доступ до світових інвестиційних ринків та розвиток експорту інноваційних продуктів дозволять аграрним підприємствам не лише покращити свою конкурентоспроможність, а й вивести свою продукцію на нові ринки. Це сприятиме залученню додаткових інвестицій, що в свою чергу забезпечить розвиток та модернізацію агропромислових підприємств.

Отже, попри існуючі труднощі, для агропромислових підприємств існують значні перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку, що вимагають комплексного підходу з боку держави, приватного сектору та міжнародних партнерів для подолання наявних бар'єрів та забезпечення сталого розвитку галузі. Одним із шляхів подолання перерахованих перешкод виступає розробка фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств, який створить основу для їх сталого розвитку, що має вирішальне значення для зміцнення економіки країни.

Фінансовий механізм підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств (рис. 2) є комплексною системою інструментів, методів і важелів, що сприяють залученню фінансових ресурсів для впровадження інновацій, модернізації виробничих потужностей та забезпечення стійкого розвитку аграрного сектору. Його ключовими складовими є державне фінансування, інвестиційні фонди, фінансові інструменти, податкові пільги, механізми державно-приватного партнерства, міжнародне фінансування, інформаційне забезпечення та управління ризиками.

Однією з основних складових фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств є пряме фінансування з державного бюджету. Це реалізується через субсидії, які компенсують витрати на модернізацію виробничих потужностей, пільгові кредити з низькими процентними ставками для стимулювання інноваційної діяльності, а також гранти на впровадження передових технологій і розвиток інфраструктури. Крім того, державні спеціальні програми спрямовані на підтримку певних напрямів, наприклад, органічного землеробства чи цифровізації агросектору. Такі заходи сприяють створенню базових умов для розвитку агропідприємств та їх адаптації до сучасних ринкових викликів.

Значну роль у забезпеченні фінансової підтримки відіграють інвестиційні фонди, які фінансують інноваційні проекти, орієнтовані на автоматизацію виробництва, впровадження нових технологій, розвиток біотехнологій і екологічно безпечних методів ведення господарства. Діяльність таких фондів спрямована на залучення приватного капіталу, що дозволяє забезпечити довгострокове фінансування інновацій. Завдяки їхній участі агропідприємства отримують можливість реалізовувати масштабні проекти, знижуючи ризики фінансових втрат.

Використання різноманітних фінансових інструментів, таких як кредити, лізинг, венчурний капітал, облігації, є важливою складовою фінансового механізму. Зокрема, венчурний капітал дозволяє фінансувати стартапи та ризиковані інноваційні проекти, тоді як лізинг сприяє оновленню технічної бази без значного початкового капіталовкладення. Такі інструменти дають підприємствам можливість акумулювати необхідні ресурси для впровадження інновацій та забезпечення конкурентоспроможності.

Надаючи агропромисловим підприємствам пільгові умови оподаткування, такі як зниження ставок податків або податкові канікули, держава створює додаткові стимули для інвестиційної активності. Це дозволяє підприємствам зменшити фінансовий тиск, спрямувати вивільнені ресурси на реалізацію інноваційних проектів і зростання їх економічної ефективності.

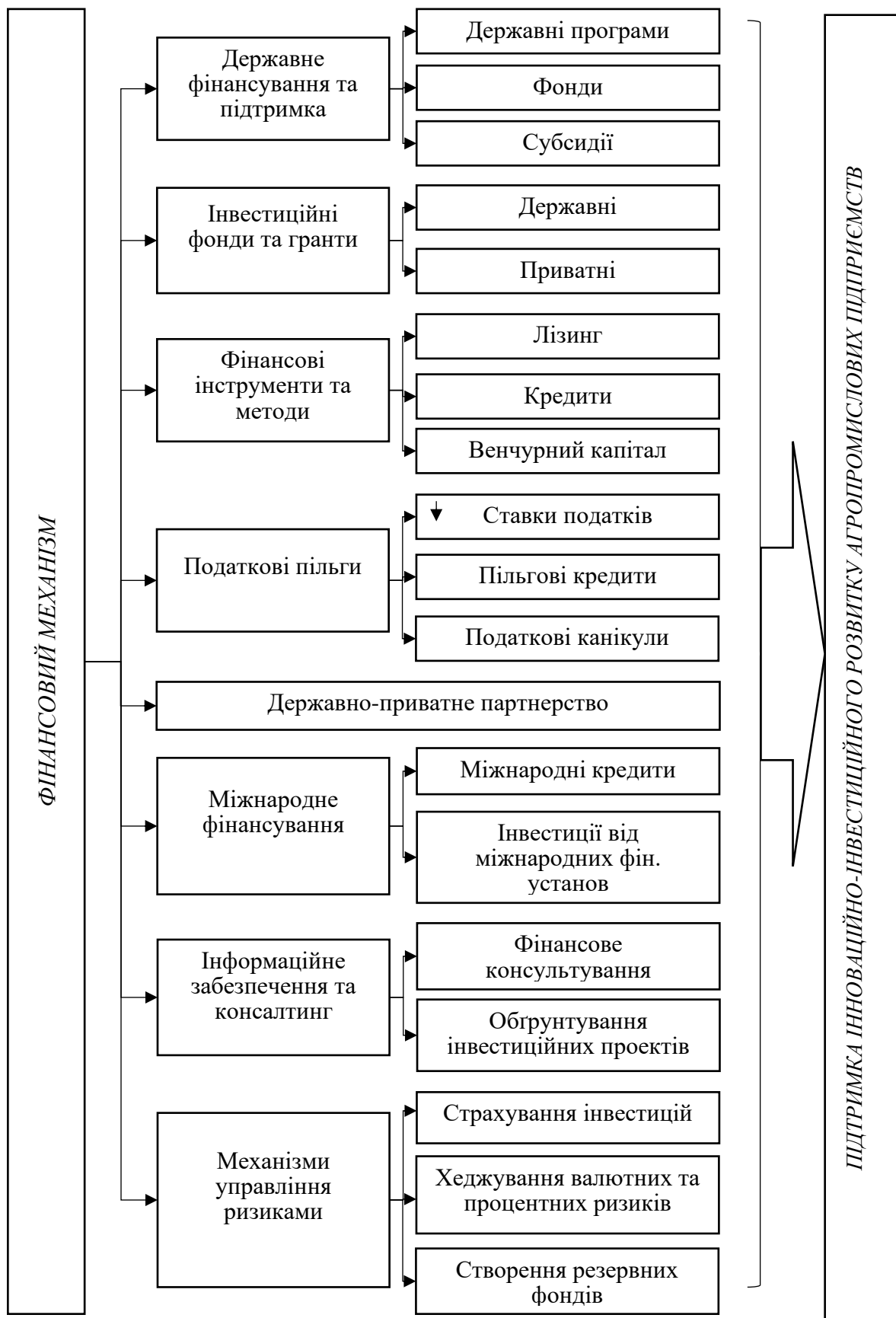

Рис. 2. Фінансовий механізм підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств
Джерело: авторська розробка

Механізми державно-приватного партнерства забезпечують інтеграцію приватного капіталу в державні ініціативи, що дозволяє реалізовувати масштабні проекти, зокрема у сфері розвитку інфраструктури,

модернізації виробництва чи впровадження екологічних технологій [10, 11]. Це сприяє не лише залученню фінансування, а й створенню умов для технологічного обміну та підвищення ефективності управління ресурсами.

Доступ до міжнародних грантів, кредитів та інших фінансових ресурсів сприяє інтеграції агропромислових підприємств у глобальну економіку. Програми міжнародної допомоги та співпраці забезпечують фінансування екологічних і технологічних інновацій, спрямованих на підвищення якості продукції та розширення експортних можливостей.

Для прийняття обґрунтованих фінансових рішень агропідприємства потребують доступу до аналітичних даних, прогнозів, ринкової інформації та консультацій. Інформаційна підтримка дозволяє підприємствам правильно оцінювати ризики, планувати інвестиційні стратегії та адаптуватися до змін на ринку.

Ефективне управління ризиками є важливою умовою для стабільного фінансування інноваційних проєктів [12]. Використання страхових механізмів, хеджування та створення резервних фондів дозволяє мінімізувати вплив економічних криз чи непередбачуваних обставин на фінансову діяльність агропідприємств. Це забезпечує стабільність і передбачуваність у реалізації інноваційних ініціатив.

Таким чином, запропонований фінансовий механізм підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств у порівнянні з існуючими поєднує різні джерела фінансування, включаючи державні субсидії, приватні інвестиції, міжнародні гранти та інші фінансові інструменти, створюючи синергетичний ефект для підтримки інновацій. Також розроблений механізм дозволяє адаптуватися до змін зовнішнього середовища, зокрема коливання ринкових умов, інфляційних ризиків або зміни в законодавстві, завдяки використанню інструментів управління ризиками: страхування та хеджування. Інтегративність, комплексність та адаптивність фінансового механізму дозволяють забезпечити багатогранну підтримку інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств, що в свою чергу стимулює модернізацію галузі, економічне зростання та сталий розвиток аграрного сектору.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Інноваційно-інвестиційний розвиток агропромислових підприємств є невід'ємною складовою підвищення конкурентоспроможності, забезпечення сталого розвитку та економічної стабільності аграрного сектору України. Впровадження новітніх технологій, модернізація виробничих процесів і формування дієвого фінансового механізму мають вирішальне значення для адаптації до сучасних викликів, таких як глобальна конкуренція, економічна нестабільність і зміна клімату. Незважаючи на низку проблем, серед яких недостатня інвестиційна активність, обмежений доступ до сучасних технологій, нерозвинена інфраструктура та недостатня державна підтримка, перспективи розвитку агропромислового комплексу залишаються значними. Запропонований фінансовий механізм підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств дозволить подолати виявлені складнощі, зокрема він сприятиме впровадженню сучасних технологій, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку аграрного сектору. Ключовими складовими механізму визначено посилення державного регулювання та підтримки, розвиток державно-приватного партнерства, інтеграція у міжнародні ринки та використання інноваційних фінансових інструментів, таких як венчурне фінансування, аграрні розписки та пільгове кредитування. Ефективне використання складових механізму дозволить залучати необхідні ресурси, сприяти модернізації виробництва та створювати умови для економічного зростання.

Література

1. Зятковський І.В. Теоретичні засади фінансів підприємств. *Фінанси України*. 2000. № 4. С. 17-26.
2. Гудзь О.Є. Забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія, практика: автореферат дисертації на здобуття доктора економічних наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Київ, 2007. 39 с.
3. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України : монографія. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету ім. І. Франка, 2002. 22 с.
4. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент. К.: КНЕУ, 2005. 536 с.
5. Косач І., Жаворонок А., Дегтярьов А. Фінансовий механізм інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва: сучасні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2021. № 3. С. 16-22. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-03>
6. Попело О., Малиш В. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств як фактор забезпечення економічної безпеки. *Economic Synergy*. 2023. Вип 1(4). С. 48-56. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-4>
7. Грігерман Є.В. Інноваційно-інвестиційний розвиток: сутність та концептуальні підходи. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. Вип. 4(7). С. 54-60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-7>

-
8. Малиш І., Бухало О., Прозорова Н., Білокінь О. Дослідження чинників впливу на інноваційно-інвестиційний розвиток аграрних підприємств експертним методом. *Science and Innovation*. 2022. № 18. С. 74-86. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.03.074>.
 9. Заходим М. Інноваційно-інвестиційний механізм забезпечення розвитку ринку продукції тваринництва. *Grail of Science*. 2023. № 25. С. 34-42. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.03.2023.002>.
 10. Свірко С.В., Власюк Т.О., Шевчук О.А., Супрунова І.В. Державно-приватне партнерство як інструмент інноваційного розвитку урбанізованих територій. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 1 (103). С. 118-127.
 11. Усата Н.В. Державно-приватне партнерство в аграрному секторі: концептуальні засади розвитку. *Економіка та управління АПК*. 2023. № 2. С. 65-69
 12. Могильна Л., Воробйов І. Управління ризиками інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-130>

References

1. Ziatkovskiy I.V. Teoretychni zasady finansiv pidpriemstv. *Finansy Ukrainy*. 2000. № 4. S. 17-26.
2. Hudz O.Ie. Zabezpechennia finansovymy resursamy silskohospodarskykh pidpriemstv: teoriia, metodolohiia, praktyka: avtoreferat dysertatsii na здobuttia doktora ekonomichnykh nauk: spets. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Kyiv, 2007. 39 s.
3. Kovaliuk O.M. Finansovyi mekhanizm orhanizatsii ekonomiky Ukrainy : monohrafiia. Lviv: Vydavnychiy tsentr Lvivskoho natsionalnoho universytetu im. I. Franka, 2002. 22 s.
4. Poddierohin A.M. Finansovyi menedzhment. K.: KNEU, 2005. 536 s.
5. Kosach I., Zhavoronok A., Dehtiarov A. Finansovyi mekhanizm innovatsiino-investytsiinooho rozvytku pidpriemnytstva: suchasni aspekty. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia*. 2021. № 3. S. 16-22. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-03>
6. Popelo O., Malyshev V. Adaptivne upravlinnia innovatsiino-investytsiynym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv yak faktor zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky. *Economic Synergy*. 2023. Vyp 1(4). S. 48-56. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-4>
7. Hrihierman Ye.V. Innovatsiino-investytsiyniy rozvytok: sutnist ta kontseptualni pidkhody. *Kyivskiy ekonomichnyi naukoviy zhurnal*. 2024. Vyp. 4(7). S. 54-60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-7>
8. Malyshev I., Bukhalo O., Prozorova N., Bilokin O. Doslidzhennia chynnykiv vplyvu na innovatsiino-investytsiyniy rozvytok ahrarnykh pidpriemstv ekspertnym metodom. *Science and Innovation*. 2022. № 18. S. 74-86. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.03.074>
9. Zakhodym M. Innovatsiino-investytsiyniy mekhanizm zabezpechennia rozvytku rynku produktsii tvarynnytstva. *Grail of Science*. 2023. № 25. С. 34-42. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.03.2023.002>
10. Svirko S.V., Vlasiuk T.O., Shevchuk O.A., Suprunova I.V. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instrument innovatsiinooho rozvytku urbanizovanykh terytorii. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 1 (103). S. 118-127.
11. Usata N.V. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v ahrarnomu sektori: kontseptualni zasady rozvytku. *Економіка та управління АПК*. 2023. № 2. С. 65-69
12. Mohylina L., Vorobiov I. Upravlinnia ryzykamy innovatsiino-investytsiynykh proektiv pidpriemstva. *Економіка та суспільство*. 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-130>